

Finanțat de Uniunea Europeană

Ședința Comitetului Director al proiectului
„Abilitarea cetățenilor în Republica Moldova”

PROCES VERBAL nr. 2

Data:	29 octombrie 2020
Eveniment:	Ședința Comitetului Director al proiectului „Abilitarea cetățenilor în Republica Moldova”
Moderator:	Valentina Pleșca, Șefă unitate abilitarea cetățenilor și dezvoltarea capacităților, GIZ
Participanți:	Lista participanților este anexată
Proces verbal întocmit de:	Rodica Garștea, consultant abilitarea cetățenilor, GIZ
Lista de distribuire:	Delegația Uniunii Europene (UE) în Republica Moldova, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova (MADRM), Consiliul National al ONG-urilor, Agențiile de Dezvoltare Regională (Nord, Centru, Sud, UTA Găgăuzia), organizațiile ale societății civile (OSC) partenere.

Cuvânt de deschidere

DI Christian Ballaro, reprezentantul Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova, s-a adresat către participanții la ședință cu un mesaj de salut. El a menționat despre angajamentul UE de a lucra cu societatea civilă și importanța proiectului „Abilitarea cetățenilor în Republica Moldova” pentru care s-au dedicat aproape 5 milioane Euro. DI Ballaro a subliniat rolul societății civile în mobilizarea cetățenilor pentru a reduce corupția, a crește nivelul de responsabilitate care, ca urmare, va contribui la dezvoltarea socială și economică a localităților. Pandemia și tot ce a urmat pe parcursul anului 2020 a introdus noi reguli, abordări, provocări în toate domeniile legate de activitatea umană. Aceasta ar fi un motiv în plus pentru îmbunătățirea serviciilor locale și oferirea cetățenilor condiții mai bune de viață.

DI. Ballaro a menționat importanța lansării și administrării cu succes a paginii web a proiectului care reprezintă o platformă de comunicare și diseminare de cunoștințe pentru toți cei vizați și interesați. El a exprimat încrederea că proiectul va fi unul de succes și cetățenii din Moldova, prin implicarea activă, vor contribui la atingerea rezultatelor și aducerea schimbării în comunitățile locale.

DI Igor Malai, șeful Direcției politice de dezvoltare regională în cadrul Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, a salutat participanții și a adus mulțumiri din partea MADRM Delegației Uniunii Europene, Ambasadei Germaniei și GIZ pentru aportul acordat de-a lungul anilor în îmbunătățirea condițiilor de trai ale cetățenilor din Republica Moldova.

DI Malai a subliniat că Proiectul „Abilitarea cetățenilor în Republica Moldova” are o importanță deosebită, deoarece coincide cu intențiile MADRM de a asigura ca investițiile efectuate să răspundă nevoilor reale ale cetățenilor. De asemenea, el a menționat că abilitarea și implicarea sunt elementele importante în a asigura sustenabilitatea proiectelor de infrastructură finanțate de UE, dar și cele din Fondul Național pentru Dezvoltare Regională.

DI Malai a informat participanții ședinței despre noua abordare a dezvoltării regionale, care deja permite și organizațiilor societății civile și sectorului privat să aplice la FNDR. Drept urmare, MADRM contează pe acest proiect pentru a susține OSC să elaboreze propuneri de proiecte și să participe în apelurile lansate de MADRM, iar organizațiile de media să promoveze procesul de selectare a propunerilor și să informeze despre rezultatele acestor proiecte.

DI Achim Mortier, reprezentantul Ambasadei Germaniei în Republica Moldova, a salutat membrii Comitetului director și a mulțumit partenerilor pentru suport în implementarea acestui proiect. Dumnealui a menționat că îmbunătățirea condițiilor de viață a locuitorilor Moldovei și abilitarea cetățenilor să participe constructiv în procesele decizionale sunt prioritățile Cooperării germane. S-au făcut importante investiții, în special în domeniul apă și canalizare, ca urmare, pentru a asigura sustenabilitatea lor, participarea cetățenilor în calitate de clienți responsabili este crucială. DI Mortier a reamintit că organizațiile societății civile au un rol important în promovarea serviciilor de calitate, dar și în crearea de parteneriate cu autoritățile locale pentru menținerea acestor servicii.

Implementarea proiectului „Abilitarea cetățenilor în Republica Moldova” – progresul și realizările

Dna Elena Spînu, consultantă GIZ, a prezentat principalele realizări ale proiectului în perioada ianuarie-septembrie 2020. Printre cele mai semnificative realizări au fost menționate: activități de dezvoltare a capacităților OSC parteneri; desfășurarea procesului de selectare a organizațiilor locale beneficiare de granturi în cadrul Programului de Granturi Locale (PGL) în toate cele patru regiuni și pentru mass media; elaborarea materialelor comune de vizibilitate ale proiectului; actualizarea paginii web a proiectului, care oferă o modalitate mai sigură de depunere a solicitărilor de finanțare și o nouă pagină de resurse.

Au fost prezentate principalele activități planificate pentru următoarea perioadă. Printre cele mai semnificative: creșterea capacităților specifice ale OSC parteneri în implementarea activităților, considerând restricțiile impuse de pandemie; susținere OSC parteneri și beneficiarilor PGL pentru asigurarea unei bune comunicări și vizibilității acțiunilor finanțate de UE; susținerea OSC-ilor parteneri în lansarea apelului II de propuneri de proiecte locale; susținere comitetelor locale de cetățeni în monitorizarea proiectelor de infrastructură finanțate de UE; facilitarea activităților de relaționare și schimb de experiență pentru OSC în și între regiuni privind mobilizarea și abilitarea cetățenilor, participarea în procesele decizionale, monitorizarea proceselor, precum și informarea și conștientizarea; identificarea oportunităților de colaborare cu reprezentanții CRD pentru o participare mai activă a societății civile în politicile de dezvoltare regională (*prezentarea PPT se anexează*).

Dna Valentina Pleșca, șefă unitate abilitarea cetățenilor și dezvoltarea capacităților GIZ, a reiterat că în cadrul proiectului sunt planificate activități de creștere a capacităților OSC, ca urmare OSC locale vor fi instruite și susținute să scrie propuneri de proiecte și să le depună la FNDR pentru finanțare.

Prezentarea OSC parteneri și progresul activităților în regiuni

Cele cinci OSC-uri parteneri au prezentat principalele activități și rezultate obținute, precum și provocările cu care s-au confruntat în perioada de raportare. Printre principalele rezultate prezentate sunt:

- S-a asigurat îmbunătățirea capacității OSC locale în domeniul mobilizării comunității, vizibilității și comunicării, consolidării rețelelor și monitorizării prestării serviciilor publice;
- Asigurarea unei bune vizibilități și promovarea proiectului la nivel local și regional;

- Implementarea a 14 proiecte locale ale OSC-urilor de media pentru o mai bună informare și conștientizare privind implicarea cetățenilor în procesele decizionale, privind proiectele de investiții finanțate de UE și furnizarea de servicii sustenabile se desfășoară cu succes;
- Implementarea a 62 proiecte ale OSC-urilor locale în cele 4 regiuni de dezvoltare pentru a mobiliza cetățenii să participe la luarea deciziilor, monitorizarea implementării proiectelor de servicii publice, creșterea gradului de conștientizare cu privire la problemele de mediu conexe are loc cu succes.

Principalele provocări expuse de OSC parteneri sunt:

- Numărul foarte mic de OSC-uri locale, în special de media, capabile să scrie și să gestioneze proiecte conform standardelor stabilite de proiect;
- Complexitatea sporită a procesului de evaluare a propunerilor de proiect, inclusiv datorită componentei de infrastructură a granturilor medii și mari, a redus perioada disponibilă de implementare a acestora, din care motive au devenit nesustenabile activitățile pentru realizarea elementelor de infrastructură, necesare pentru comunități (AAC, EE);
- Cunoașterea insuficientă de către OSC-uri a domeniului serviciilor locale, ca urmare a capacității limitate de a realiza activități care necesită implicarea mai multor actori locali și de a conduce procese de achiziții de infrastructură;
- Restricțiile legate de pandemia COVID-19 și echiparea insuficientă, în special a organizațiilor mici și medii, limitează acțiunile la nivel local, ca urmare și riscul de a nu implica toate grupurile de cetățeni, în special din grupurile vulnerabile;

Rezultatele obținute și cele ce urmează pentru următorul trimestru sunt redată în prezentările PPT care se *anexează*.

Luând în considerare factorii expuși, OSC parteneri sunt în poziția să regândească activitățile, dar și au solicitat extinderea termenului de implementare a proiectelor pentru atingerea obiectivelor programului de granturi locale.

Comentarii și discuții privind statutul proiectului

Dna Victoria Neaga, manageră de proiecte în domeniul societății civile în cadrul Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova, a subliniat că Uniunea Europeană în continuare va susține acțiunile ce vizează abilitarea societății civile și a venit cu câteva informații și recomandări:

- GIZ și partenerii să elaboreze o strategie de sustenabilitate a intervenției proiectului la nivel local și național. A fost recomandată preluarea și adaptarea strategiei de sustenabilitate elaborată de Proiectul UE de asistență tehnică pentru susținerea dezvoltării organizațiilor societății civile din Republica Moldova.
- OSC-urile parteneri să depună un efort continuu pentru monitorizarea activităților OSC locale, atât pentru a interveni prompt dacă e necesar de ajustat intervențiile, dar și pentru a descoperi istorii de succes care să fie diseminate repede și unui public larg.
- Vizibilitatea suportului oferit de Uniunea Europeană este importantă, ca urmare aceasta să fie în continuare asigurată de proiect și partenerii săi.
- GIZ și OSC parteneri să informeze și să invite Delegația UE la vizitele de monitorizare care sunt întreprinse la nivel local.

- Pagina web a proiectului, care este apreciat drept un produs foarte reușit și util, la finele proiectului va fi preluat în gestiune de către Delegația UE.

Dl Igor Malai, a subliniat că proiectul vine să răspundă la unele necesități nu doar ale cetățenilor din comunități, dar și la necesitățile unor instituții publice cum ar fi MADRM. *Dl Malai* a expus următoarele recomandări:

- Proiectul să considere mai multe activități pentru a implica OSC-urile în procesul de dezvoltare regională și să participe la ședințele CRD, dar și să lanseze inițiative pentru stimularea proceselor de dezvoltare regională.
- OSC-urile să orienteze activitatea spre informarea cetățenilor despre politicile de Dezvoltare Regională; implicarea mai activă a organizațiilor societății civile în activitățile ADR, CRD pentru promovarea politicilor de dezvoltare regională printre cetățeni; mobilizarea cetățenilor, dar și instruirea APL-urilor pentru o colaborare mai strânsă și asigurarea sustenabilității proiectelor de infrastructură.
- Organizațiile regionale și locale sunt încurajate să se implice mai mult în valorificarea FNDR prin aplicarea de propuneri de proiecte și monitorizarea activităților.

Dna Pleșca a menționat că proiectul „Abilitarea cetățenilor în Republica Moldova” a fost prezentat de către consultanții GIZ în cadrul ședințelor de lucru ale CRD-ilor. De asemenea, *dna Pleșca* a informat despre următoarele activități ale proiectului, care vin în suportul recomandărilor expuse de *dl Malai*:

- OSC parteneri vor veni cu inițiative de colaborare cu OSC locale membre ale CRD-ilor, dar și cu Consiliul propriu zis, având acumulate mai multe informații, analize de la nivel local despre starea lucrurilor în domeniul serviciilor locale.
- GIZ va asigura o mai bună cooperare dintre OSC locale și regionale și MADRM și structurile sale regionale – ADR și CRD.
- API, în calitate de OSC parteneră, pregătește un ciclu de emisiuni TV la postul național public Moldova 1, în cadrul cărora vor fi puse în discuție mai multe subiecte relevante proiectului, inclusiv tema dezvoltării regionale și rolul diferitor actori în proces.

Dna Luiba Stavinschi a venit cu propunerea pe viitor de expediat invitația la ședința Consiliului coordonator în prealabil, cu timpul indicat exact, dat fiind faptul că în condițiile pandemiei majoritatea ședințelor sunt în regim online și se suprapun adesea.

Cuvânt de încheiere

Dl Igor Malai, în cuvântul său de închidere a evenimentului, a apreciat rezultatele obținute deja în cadrul proiectului. Discuția a fost foarte necesară, inclusiv sub aspectul identificării intervențiilor care trebuie îmbunătățite pentru a avea rezultate sustenabile.

Decizii

1. GIZ, împreună cu OSC-urile parteneri, vor elabora o strategie de sustenabilitate a activităților proiectului și beneficiarilor de granturi, la nivel național și local.
2. OSC-urile în componența CRD vor fi invitate la sesiunile de informare pentru cel de al doilea apel de propuneri al Programului de granturi locale UE.
3. GIZ și organizațiile parteneri vor invita Delegația UE și MADRM la evenimentele și vizitele de monitorizare organizate la nivel local.

4. GIZ va iniția o ședință de lucru cu UE pentru a decide asupra provocărilor expuse de OSC parteneri.
5. Delegația UE, după finalizarea proiectului, va prelua gestionarea paginii web www.eu4civil-society.md.

Anexe:

1. Agenda ședinței Comitetului Director
2. Prezentările PPT GIZ și ale organizațiilor parteneri privind activitățile/rezultatele proiectului